

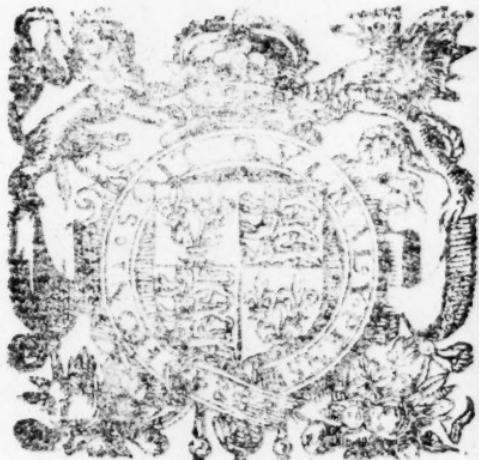
Catechisimus parvus

PUERIS,

Primum Latinè qui ediscatur,

Proponendus in

SCHOLIS.

Impimebatur LONDINI per J. G.
Sumptibus Bibliopolarum,
1687.

R

P

ch

ch

pe

bu

g

C

hun

illu

in L

qui

licet

at h

cho

que

6 P

dis

itu

uv

ofce

ere

Reverendissimis in Christo

Patribus ac Dominis, *Matthæo Archiepiscopo Cantuariensi, Edmundo Archiepiscopo Ebora censi, Edwino Episcopo Londinensi*, aliisque reverendis Patribus, Episcopis Ecclesiæ Anglicanæ vigilantissimis, fidelissimisque Pastoribus.

Quam pietas fundamentum sit virtutem omnium, par est, ut teneri puerorum animi piis statim opinionibus imbuantur. Ad hunc igitur pietatis usum, Catechismum illum parvum de sermone vulgari nostra in Latinum, quantum efficere & consequi potui, quantumque per religionem dicebat, pure atque emendate converti: ut habeant pueri nostri, statim atque cholam sunt ingressi ipsorum ætati atque ingenio accommodum libellum pium & parvum, quem, Latine ad verbum discant: quem quum antè quoque cognitum habuerint, eundem illum verbis suum audire sententia veterem recognoscere, ut parum difficile, ita magno-
re ipsis jucundum erit. *Quod si quis
A 2 pleris*

plerisque in locis prolixè magis responsum
esse existimat, quam sit commodum
ad captum memoriamque puerilem, is
sciat, Religioni me habuisse, de Catechis-
mo authoritate publicè approbato, quic-
quam movere, aut immutare. Hic Li-
bellus, si insimil Scholarum classibus at-
que ordinibus (interposita authoritate
vestra) ediscendus proponatur, initium
ende sumere nostri, & aliquem gradum
aditumque ad majora assequi possunt at-
que obtinere.

Vestri studiosissimus,

observantissimusque,

A. N.

Voti sponsio in Baptismo.

In Nomine Patris, & Filii, &
Spiritus Sancti, Amen.

Magister.

Quo nomine appellaris?

Auditor.

N. aut M.

M. Quis hoc tibi nomen
imposuit?

A. Qui voti se sponsione Deo pro
me obligarunt in Baptismo meo:
In quo Christi membrum, filius
Dei, & regini cœlestis hæres sum
institutus.

M. Quid tunc pro te Confessores illi
suscepereunt?

A. Tria Deo spöonderunt, vove-
runtque meo nomine: Primum, quod
Diabolum, cunctaque ejus opera,
inanem pompam atque vanitatem im-
pii mundi & vitiosos omnes car-
nis appetitus funditus repudiarem.
Secundum, quod Christianæ fidei
articulos universos crederem. Ter-
tium, quod sanctissimæ Dei

Articuli Fidei Christianæ.

voluntati obtemperarem, atque præceptis ejus parerem, & ad illorum rationem totius vitæ formam dirigerem.

M. An illorum voto promissōque teneri te putas ea credere & præstare, quæ illi pro te receperunt?

A. Maximè profecto. Et Deo opem mihi atque auxilium ferente, enitar quantum quidem facere potuero. Cœlesti verò Patri maximas ex animo gratias ago habeoque, quod me per Jesum Christum Servatorem in hunc salutis statum deduxerit. Simulque Deum precor, ut divina me virtue sua imbuat, quo eundem usque ad extremum spiritum, & ultimum vitæ finem perpetuò retineam.

M. Recita mihi Articulos fidei Christianæ.

A. Credo in Deum Patrem omnipotentem, Creatorem cœli & terræ: Et in Jesum Christum filium ejus unicum, Dominum nostrum, qui conceptus est Spiritu sancto, natus ex Maria Virgine: Passus sub Pontio Pilato

Fidei Christianæ summa.

Pilato, crucifixus, mortuus, & sepultus est, descendit ad inferos, tertio die resurrexit à mortuis: ascendit ad cœlum, sedet ad dexteram Dei patris omnipotentis, unde venturus est ad judicandum vivos & mortuos. Credo in Spiritum sanctum, sanctam Ecclesiam Catholicam, Sanctorum communionem, Remissionem peccatorum, Carnis resurrectionem, & vitam æternam, *Amen.*

M. Quid ex his fidei Articulis potissimum discis?

A. Primó, in Deum Patrem credere, qui me, & mundum Universum fabricatus est. Secundó, in Deum filium, qui me, & universum genus humanum redemit. Tertio, in Deum Spiritum sanctum, qui me, & omnes à Deo electos sanctificat.

M. Dicebas sponsores illos tuos tuo nomine in se recepisse, præcepta te divina esse observaturum; Dic mihi quot ea sint.

A. Decem.

M. Quæ?

Decem Præcepta.

4.
me
ci
die
tu
fil
tu
ni
co
qu
ev
fil
5.
lo
ru
6.
7.
8.
9.
u

A. Eadem, quæ in vigesimo capite Exodi extant : quæ Deus ipse ad hunc modum effatus est :

Ego sum Dominus Deus tuus, qui te eduxi ex domicilio servitutis Ægyptiæ. Non habebis deos alienos coram me.

Miserere nostri, O Deus ; mentesque nostras ad hunc legi parendum inclina.
2. Simulacrum ullius rei, quæ aut supra in celo, aut inita in terra, aut in aqua infra terram sit, non effinges, eam non veneraberis, neque coles. Nam ego sum Dominus Deus tuus zeloty-pus, qui Parentum iniquitatem etiam in liberis vindico ad tertiam usque quartamque progeniem oforum mei, clementiâque utor ad millesimam usque progeniem, erga me amentes, meaque præcepta conservantes.

Miserere nostri, O Deus, &c.
3. Nomen Domini Dei tui inaniter non usurpabis ; neque enim finet im-punitum Dominus, qui ejus nomen inaniter adhibuerit.

Miserere nostri, O Deus, &c.
4. Diem

Decem Praecepta.

4. Diem Sabbati sancte agere mente: sex diebus operaberis & facies omnia opera tua: septimo vero die, quod est Domini Dei tui Sabbathum, nullum opus facies, nec tu, nec filius tuus, nec filia tua, nec servus tuus, nec ancilla, neque jumentum tuum, neque apud te degens peregrinus. Nam sex diebus perfecit Deus cœlum, & terram, & mare, & quicquid in illis continetur, septimo qui evit. Itaque diem Sabbati sacrum sibiique dicatum esse voluit.

Miserere nostri, O Deus, &c.

5. Honora patrem & matrem, ut sis longævus super terram, quam daturus est tibi Deus tuus.

Miserere nostri, O Deus, &c.

6. Non occides.

Miserere nostri, O Deus, &c.

7. Non adulteraberis.

Miserere nostri, O Deus, &c.

8. Non furaberis.

Miserere nostri, O Deus, &c.

9. Non eris adversus proximum tuum testis mendax.

Miserere

Pietas erga Deum.

Miserere nostri, O Deus, &c.

10. Non concupisces cuiusquam domum, non uxorem, non servum, non ancillam, non bovem non asinum, nec quicquam omnino aliud quod alterius sit.

Miserere nostri, O Deus, & leges has tuas universas in animis nostris ut inscribas te oramus.

M. *Quid ex istis mandatis præcipue discis?*

A. Duo: Pietatem primū erga Deum: deinde, meum erga homines officium addisco.

M. *Pietas adversus Deum, quæ est?*

A. Pietas erga Deum est, in eum credere: eum timere: cum toto peccatore, mente tota, tota anima, viribus totis amare: illum venerari, illi omnia accepta ferre: in illo fiduciam omnem collocare: ipsius implorare opem: ipsius sanctissimo nomini & verbo, summam venerationem præstare: & illi per omnem vitam studiosè fideliterque inservire.

M. *Quod est tuum erga proximum officium?*

A.

Charitas erga proximum.

A. Illum, eâdem quâ me ipsum, benevolentiâ & charitate complecti. Omnibus hominibus facere, quod mihi ab illis fieri velim. Parentes charos & in honore habere, eos fovere & tueri. Principi & magistratis bus honorem tribuere, & illorum me imperio & potestati subjicere. Authoritate præditis omnibus, Doctoribus Ecclesiæ Ministris, & præceptoribus dicto audientem esse. Superiores omnes observare & revereri. Neminem dicto factóve lædere: veritatem retinere: servare æquitatem in omnibus rebus: mentem ab omni malitia odioque sanam atque integrum servare: manus à fraude, furto, latrociniis: linguam ab omni maledicentia, mendacio, & ab infamia cuique inferenda abstinere. Corpus temperaté, sobrié, & casté habere: aliena non concupiscere, neque appetere. Res ad vivendum necessarias justé mihi, & cum fide acquirere: & in eo vitæ statu, in quo me Deus collocabit, officium non deserere.

M.

Subjectorum Officium.

M. Volo te, mi fili,, de certis ad-
huc quorundam officiis fusiūs paulo di-
cere : itaque primū, quæ in colendis
obedientiæ officiis sita sunt explicare :
cujus virtutis munera ad etatis con-
ditionisque tuæ rationem maxime per-
tinent. Age ergo, dic mihi primum,
quod sit subjectorum erga suum princi-
pem officium.

A. Sancti Apostoli, divus Paulus &
Rom. 13. Petrus docent, Potestates omnes su-
periores à Deo creatas & constitutas
esse ; & eos, qui potestati resistunt,
contra divinum decretum repugnare,
ipsosque sibi damnationem accer-
fere : subjectos proinde omnes etiam
atque etiam monent, ut Principem
suum metuant, diligent, colant, ejus
legibus, edictis, præceptis, legum-
que & regini ministris modestè pare-
ant : idque non propter metum so-
lum, sed rectæ etiam voluntatis con-
scientiam : ut vestigalia omnia, tri-
butaque debita conferant : nec opibus
solum omnibus, sed & corporibus
etiam suis Principi fideliter infer-
viant.

Liberorum officium.

viant. Deum item precibus omnibus orare debent, ut Principem tueri, & in omni bonitate, pietateque non conservare modò, sed cumulatiū etiam augere, aut mores ejus, si forte malus fuerit, emendare relit: omnibus denique bonorum subditorum officiis promereti, ut Principe facili bonoque in se utantur.

M. *Nunc de liberorum erga parentes officiis narrā.*

A. Sacra scriptura liberos jubet parentibus obtemperare, atque inservire: parentes timere, charissimos eos habere, eos colere & revereri: eaque non verbis solum, actisque, sed verè etiam atque ex animo præstare, parentum præceptis parere, & vita eorum exempla imitari: à parentibus si quando castigentur, patienter ferre: Deum Optimum Maximum, ut parentes salvos atque conservatos velit, assidue suppliciterque precari: parentes, si forte in egestatem, aut afflictam fortunam inciderint, facultatibus suis sublevare atque alere: parendo, cunctisp;

Ephes.
Col. 3.
Prov. 2
19, & 1
& 28.

piorum

Parœcorum & auditorum officium.

piorum liberorum officiis præstandis nullam partem se amoris erga bonitatisque promerendæ occasionem amittere.

M. *Jam abs te audire velim, quid de spiritualium liberorum, Parœcorum videlicet, vel curialium, auditorumque officiis erga pastores suos, & concionatores, ut spirituales parentes, dicteris.*

A. *Parœcis auditoribꝫque in verbo Dei præcipitur, ut pastoribus suis & concionatoribus duplēm honorem tribuant: id est, ut eos non reverantur solum illisque obtemperent, verū etiam ut tum verbis, tum subsidiis suis illos sublevent atque sustentent. Imprimis vero cavere debent ne bonum divini verbi semen per illos seminatum, incuriā desidiāque suā ut in saxetum, ut solum sterile sparsum perire patiantur.*

M. *Servorum nunc quæ sint officia declarato.*

A. *Servorum adversus dominos officia in sacris literis sic describuntur.*

Servorum officium.

Servi, dominis vestris terrestribus in **Col. 3:**
omnibus obedite, cum timore atque **Eph. 6.**
tremore, simpliciterque & ex animo,
ut Christo ipsi obsequentes: non si-
mulatà sedulitate oculis servientes,
ut qui hominum benevolentiam cap-
tant; sed ut servi Christi; quicquid
verò feceritis, animo id æquo liben-
tique facite, ut Dei potius quam ho-
minum voluntati obtemperantes:
certi à Deo vos esse hæreditatis præ-
mio donandos, domino enim Christo
servitis.

M. Tametsi (*charissime fili*) tibi per
atatem, parendi potius, quam impe-
randi præceptis adhuc sit opus, tamen
quum ad honestam honoratamque se-
nectutem (*Dei munere*) vivere possis,
sicuti & vieturum te spero, ignarum
nolle, quemadmodum in eo vitæ sta-
tu in quo divino beneficio fueris col-
locatus, te gerere conveniat. Quam-
obrem explicare te volo, quid ex alte-
ra parte, de partem, dominorum,
aut patrum familias, itemque de con-
jugum, officiis didiceris; Dic ergopri-
mūm

Parentum officium.

primum de parentum in Liberos officiis.

Eph. 9.
Col. 3:

A. Parentum erga liberos officium, sicuti idem Apostolus S. Paulus docet, est, ut eos ab ipsis statim incububulis, ad timorem & disciplinam Domini, ad verecundiam item, vitiorum odium, & amorem virtutis instituant, utque ipse se se liberis suis omnis pietatis atque sanctitatis exemplaria praebant. Ab otio vero & Prov. 10. desidia, ut malorum omnium matre, & 13. 3. 9 liberos suos arcere debent ; curaréque ut aut liberalibus disciplinis, aut aliquâ bonâ artis scientiâ erudiantur : ut cum adoleverint, ad victum necessario honestè justéque possint acquirere.

M. Perge nunc ad Dominorum & Patrum familias officia.

A. A Dominis & Patribus-familias, qui in locum parentum famulis & familiis suis pervenerunt, cavendum esse didici, ne famuli languori se se desidiaque dedant : curandumq ; tum institutione diligenti, tum imprimis

Dominicæ precationis summa.

imitatione sui, ut mores eorum ad honestatem, decorum, & virtutem formentur. Cum quibus vero pacti sunt artibus eos, quas ipsi profitentur, erudire, non secus atque liberos suos, parentes consueverunt. sine ulla fraude, dilatione, aut ludificatione perdoceant. Quod si quando animadver- Ephes. 6:
sione opus fuerit, tam moderatè, tam b 9.
clementer, tantoque emendandi studio, Col. 1.
ut naturales parentes charos liberos a 24.
solent, castigatione afficiant: hujus Heh. 2.
semper memores, esse & sibi quoque b 7.
in cœlo Dominum.

M. Maritorum jam officia erga uxores recense.

A. D. Petrus Apostolus, qui & ipse 1 Pet. 3:
maritus fuit, & D. item Paulus mari- b 7.
tos, sicuti, ego accepi, instituunt, ut Eph. 5:
prudenter cum uxoribus, scienterque d 25:
& absque omni omnino acerbitate Col. 1.
versenter: ut uxores non secus, ac sua
ipsorum corpora diligent, tueantur &
soveant: imò maritos suas conjuges
amare debere, perinde atque Christus Ecclesiam dilexit, qui semet ipsum

B

illi

Uxorium Officium.

illâ impendit, ut eam sanctâ pmi efficeret.

M. Perge porro explicare quo modo uxores vicissim sese gerere debeant.

A. Eosdem illos sanctos Apostolos uxores docere & commonefacere intellecti, ut maritos suos revereantur. illisque haud secus quam domino ipsi pareant & obtemperent, esietque maritus uxoris suæ caput, ut & Christus est Ecclesiæ caput: proinde, quemadmodum Ecclesia sive congregatio Christo est subjecta, sic & uxores vi-
ris propriis in omnibus rebus, ita ut
convenit, in Domino obsequentes
esie oportet: sicuti & Sara obedivit
Abrahæ, eumque dominum appellavit.
In sacris vero literis uxores vestitu-
se magnifico sumptuosoque exornare,
vel intortos aut auro redimitos ha-
bere crines prohibentur: sed ut ad ex-
emplum sanctorum illarum Matro-
narum, quæ in Deo spem collocarunt
externum quidem amictum medio-
crem simplicemque induant, interno
veò illo virtutum cultu animos exco-
lant; lenitate videlicet, mansuetudine

tran-

Precatio Dominica.

tranquillitate, castitate, quæ res sunt
in oculis Dei pretiosissimæ.

M. Jam verò, mi fili, quam non sit si-
tum in hominis cujusquam potestate,
ut istis similibusque D E I præceptis
per se pareat, illique, ex sanctissimo
legum suarum præscripto, inserviat,
nisi ipse virtutem nobis divinitùs lar-
giatur, quæ noctes diésque assiduis est
efflagitanda precibus, an precationem
illam, quæ Dominica dicitur, teneas,
intelligere, & eam te proinde mihi re-
citare, velim.

A. Pater noster qui es in cœlis, san-
ctificetur nomen tuum. Veniat reg-
num tuum. Fiat voluntas tua, sicut
in cœlo, sic etiam in terra. Panem no-
strum quotidianum da nobis hodie.
Et remitte nobis debita nostra; sicut
& nos remittimus debitoribus no-
stris. Et nè nos inducas in tentatio-
nem, sed libera nos à malo, quia
tuum est regnum, potentia, & gloria,
in secula seculorum, Amen.

M. Quid à Deo in hac precatione ex-
petis?

Dominicæ precationis summa.

A. Precor Dominum Deum meum,
Patrem cœlestem , honorum omnium
autorem , ut ego , & universi mecum
mortales divino illius spiritu afflati ,
eum piè sanctésque colamus & vener-
mur ; illi inserviamus : & ejus volun-
tati, ut par est, obediamus. Oróque De-
um, ut omnia in universum , vel quæ
ad animæ salutem sunt necessaria ,
vel quæ ad usum vitæ pertinent, nobis
largiri velit : ut supplicum misereri ,
& peccatis nostris ignoscere , pericula
omnia tam ab animis , quam corpori-
bus nostris depellere , à vitiis & flagi-
tiis omnibus avocare,& à Satanæ etiam
impetu tueri, & ab interritu sempiter-
no conservare nos vel it. Atque hæc
eum pro paterna sua clementia, atque
bonitate , per Dominum nostrum Je-
sum Christum largiturum esse spem
bonam concipio, idéoque Amen, id est,
ita fiat, ad finem precationis adjungo.

*M. Quot in Ecclesia sua Sacra-
menta instituto Dominus ?*

*A. Duo: Baptismum , & Cœnam
Domini.*

M. Quid

Sacramenta duo, Sacram. quid, ejus partes.

M. *Quid est Sacramentum?*

A. Est externum & aspectabile signum, internam, arcanamque spiritualem gratiam repræsentans, ab ipso Christo institutum, & testificandum divinam erga nos per eundem Christum Servatorem, benevolentiam atque beneficentiam: qua Dei, promissiones de remissione peccatorum & æternâ salute per Christum datâ, quasi consignantur, & earum veritas in cordibus nostris certius confirmatur.

M. *Sacramentum quot partibus constat?*

A. Durabus: signo externo atque spectabili: & internâ invisibiliique gratiâ.

M. *Quod est in Baptismo signum externum?*

A. Aqua in quam baptizatus intingitur, vel ea aspergitur, *in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.*

M. *Quæ est arcana & spiritualis gratia?*

A. Remissio peccatorum, & Regeneratio,

Baptismus , & ejus partes.

neratio , quæ utraque habeamus à morte & resurrectione Christi , eorum verò ob-signationem atque pignus habeamus in hoc Sacramento.

M. *Baptismi vim adhuc apertius mihi ediffere ?*

A. Quum naturā alieni ab Ecclesia Deique familia , & per peccatum filii iræ , dignique æterna damnatione simus ; per Baptismum in Ecclesiam admittimur , certiores facti filios Dei jam nos esse , & in Christi corpus insertos , ejusque membra factos in unum cum ipso corpus coalescere.

M. *Quæ requiruntur ab iis , qui ad Baptismum accedunt ?*

A. Fides & pœnitentia.

M. *Hæc planius explica ?*

A. Antea tæ impiæ vitæ vehementer primūm pœnitere , & certam fiduciam habere debemus , nos Christi sanguine à peccatis purgatos , atque ita Deo gratos esse , Spiritumque ejus in nobis habitare. Et secundam fidem & professionem in Baptismo factam omni ope enitendum ,

ut

Officium accidentis ad Bap. Cœn. Dom.

ut carnem nostram mortificemus , & piâ vitâ declaremus nos Christum induisse , & ejus Spiritu donatos esse.

M. *Qui fit tum ut infantus baptizen-
tur , qui hæc per ætatem hactenus præ-
stare non possunt ?*

A. Quia ad Ecclesiam Dei pertinent , & Dei benedictio , promissioque Ecclesiæ facta per Christum , in cuius fide baptizantur , ad eos pertinent : quæ postquam adoleverint , ipsos intelligere , credere , atque cognoscere oportet , initique ut Christiani hominis officium , quod in Baptismo polliciti sunt atque professi moribus & vitâ præstent.

M. *Quæ est Cœnæ Dominicæ ratio ?*

A. Eadem nimirum , quam Christus Mat. 26.
Mar. 14.
Luc. 12.
2Cor. 11. Dominus instituit : qui ea quâ traditus est nocte , accepit panem , postquam gratias egisset , fregit , & dedit Discipulis suis dicens : Accipite , edite , hoc est corpus meum , quod pro vobis datur : hoc facite in mei commemorationem , Ad eundem modum & Calicem accepit (peracti coenæ)

Cœnæ Dominicæ ratio.

& gratiis actis dedit eis, dicens : Bibite ex hoc omnes , hic enim est sanguis meus novi testamenti, qui pro vobis & pro multis effunditur ad remissionem peccatorum ; hoc facite , quotiescumque biberitis , in mei commemorationem.

Hanc formam rationemque cœnæ Dominicæ tenere donec ipse veniar & inviolatè servare , piéque atque reliosè celebrare oportet.

M. *In quem usum ?*

A. Ut mortis Domini , summi que beneficij illius , quo per eam affecti sumus , gratam perpetuò memoriam celebremus & retineamus ; & sicuti in Baptismo renati sumus , ita cœnæ Dominicâ ad vitam spiritualem, atque sempiternam , jugiter alamur atque sustentemur : ideoque semel Baptismo initiari , ut semel nasci , satis est ; ut cœnæ Dominicæ , perinde atque alimenti , usus identidem est repetendus.

M. *Quæ sunt hujus Sacramenti partes atque materia ?*

A. Du-

Cœna Dominicæ partes.

A. Duplici materia, vel partibus duabus hoc Sacramentum, perinde atque Baptismus, constat, quarum una terrena est, atque sub sensu cadens : altera cœlestis est, quæ sensibus externis percipi non potest.

M. Quæ est hujus Sacramenti terrena & sensibilis pars ?

A. Panis & vinum, quibus utrisque ut omnes uterentur, Dominus desertè præcepit,

M. Cœlestis illa pars & remota ab omnibus externis sensibus quænam est ?

A. Corpus & sanguis Christi, quæ in cœna Dominicæ fidelibus dantur, ab illisque accipiuntur, eduntur & bibuntur, cœlesti tantum, spirituallique modo : revera tamen, adeò quidem, ut sicuti panis corpora nutrit, ita & corpus Christi animas nostras spiritualiter per fidem alit ; & sicut vino hominum corda exhilarantur, & corroborant vires : ita sanguine Christi animæ nostræ reficiuntur atque recreantur per fidem, quæ ratione corpus & sanguis Christi in cœna reci-

Cœnæ Dominicæ usus.

recipiuntur. Nam Christus sibi fidentes tam certo facit corporis atque sanguinis sui participes, quām certò se panem atque vinum ore & ventriculo recipisse sciunt.

M. *An ergo panis & vinum in substantiam corporis & sanguinis Christi mutantur?*

A. Minimè; illud enim esset naturam sacramenti (quod è materia cœlesti atque terrena constare oportet) extingüere.

M. *An instituta fuit à Christo Cœna, ut Deo patri sacrificium pro peccatorum remissione offeratur?*

A. Nequaquam. Est enim peccati atque illi debitæ damnationis onus tam grave, tam immensum immaneque pondus, ut solus Dei filius Jesus Christus sacrificium, quo nos ab illis liberaret, facere posset. Quum ergo Servator noster Christus ipse in cruce se morti pro nobis obtulit, unicam illam perfectam sempiternamque hostiam Deo patri gratissimam, ac peccati expiationem semel in perpetuum immo-

Officium accendentis ad Cœnam Dom.

immolavit , scelerum nostrorum maculas sanguine suo eluens atque deluens ad nostram æternam salutem . Nobis verò nihil reliqui fecit nisi ut fiduciam atque spem otienen firmissimè in illo collocemus , sempertinique illius sacrificii usum fructumque gratis animis capiamus , quod quidem in cœna Dominica maximè faciamus .

M. Nostrum quod est officium ut recto ad Cœnam Dominicam accedamus ?

A. Ut nos ipsos exploremus , num vera simus Christi membra .

M. Quibus id notis deprehendemus ?

A. Primum , si ex animo nos pœnitentiat peccatorum nostrorum ; deinde , si certâ spe de Dei per Christum miserecordiâ nitamur , atque nos sustineamus , cum grata redemptionis per mortem ejus acquisitæ memoria ; præterea si de vita in futurum piè degenda seriam cogitationem , & destinatum propositum suscipiamus ; postrem cum conjunctionis etiam , charitatisque inter homines mutuæ symbolum

Officium accendentis ad Cœnam Dom.

lum in cœna dominica contineatur,
si proximos, id est, mortales omnes,
fraterno amore, sine ulla malevolentia
odiōque, prosequimur.

F I N I S.

Precationes ante Epulas , & cum epu-
lati sumus , gratiarum actiones.

Ante Convivium precatio.

Oculi omnium suspiciunt , & in te ,
O Deus , spem suam collocant ,
tempestivos illis cibos suppeditas : di-
latus tu manum tuam , & animantium
genus omne tua beneficentia exsaturas .
Precamur sanctissime Domine Deus , ut
nos tibi , nobisque omnia dona , quae de
tua munifica liberalitate accipimus ,
consecrare velis , per Jesum Christum
Dominum nostrum . Amen .

Pater noster qui , &c.

Post Convivium.

Sempiternæ Rex gloriæ faxit , ut
nos cœlestis suæ mensæ assecle par-
ticipesque simus per Jesum Christum Do-
minum nostrum . Amen .

Deus Ecclesiam suam universam ,
Regem nostrum , Jacobum , regnum-
que salvum conservet , & Pacem nobis
atque

Gratiarum actiones.

atque veritatem in Christo Iesu largia-
tur, Amen.

Ante Epulas.

2Cor. 10.

Sive editis, sive bibitis, inquit S.
Paulus, sive quid aliud facitis, ad
Dei laudem gloriamque fiant universa.
Pater noster qui, &c.

Post Epulas.

Psal. 91:

Gloria, honor, laus, tibi tribuatur
Domine Deus, qui nos ab ineunte
etate nutricaris, & animantibus om-
nibus alimenta præbes: mentes nostras
exple gudio & latitudine, ut vicium ne-
cessarium semper habentes, omnibus pi-
orum operum copiis ditemur atque abun-
demus per Iesum Christum Dominum
nostrum, Amen.

Deus Ecclesiam suam universam, &c.

Ante Cibum.

2Tim. 4.

Largire, Pater clementissime, ut
tuorum munerum per sanctum
verbum tuum sacrorum usu moderato
fame sitique depulsa, tum corporum,
tum

gia-
S.
ad

Gratiarum actiones.

tum animorum nostrorum vires sic refi-
ciantur , ut ad utilia negotia gerenda
promptiores alacrioresque reddamur , ad
tui sanctissimi nominis gloriam , per Je-
sum Christum Dominum nostrum ,
Amen.

Post Cibum.

Gratias tibi agimus , Pater optime ,
cujus largissimâ benignitate cor-
pora nostra assiduè sustentantur : pre-
camurque ut animos etiam nostros vir-
tute tua cœlesti atque vitali sacrosancti
verbi tui pane pastique recreare , & fide
verâ atque certâ spe sempeternæ vitæ
sustinere velis per Jesum Christum
Servatorem nostrum : cui tecum ,
& sancto spiritu , sit omnis
honor & gloria ,
Amen.